

Tlačová správa.

Výrazný úspech slovenského vidieka v Európe.

V 13. ročníku súťaže o Európsku cenu obnovy dediny 2014 zaznamenala Slovenská republika opäť výrazný úspech, kedy jedným z kandidátov na víťazstvo v súťaži bola aj obec **Malé Dvorníky** (okres Dunajská Streda). Víťazom sa napokon stala maďarská obec **Tihany** od Balatonu.

Obec Malé Dvorníky postúpila do európskej súťaže ako víťaz národnej súťaže Dedina roka 2013, ktorú už po siedmykrát na Slovensku vyhlásila a zorganizovala Slovenská agentúra životného prostredia v spolupráci s Ministerstvom životného prostredia SR, Spolkom pre obnovu dediny a Združením miest a obcí Slovenska.

Slovenský reprezentant skončil vo finálovej top sedmičke v silnej konkurencii 29 obcí z 12 krajín Európy v súťaži, ktorú s dvojročnou pravidelnosťou organizuje Európske pracovné spoločenstvo pre rozvoj vidieka a obnovu dediny so sídlom v St. Pölten. 13. ročník súťaže o Európsku cenu obnovy dediny sa niesol v znamení motta „lepšie.žiť“ a chcel upriamiť pozornosť na tie dediny a vidiecke komunity v Európe, ktoré na procesoch „zdola nahor“ stavajú aktuálne výzvy svojho prostredia a realizáciou primeraných, vizionárskych a trvalodržateľných projektov zabezpečujú moderný a na budúcnosť orientovaný rozvoj.

Malé Dvorníky presvedčili členov komisie všestranným rozvojom, ktorý sa snaží vyhovieť požiadavkám na poľnohospodárstvo, výstavbu, sociálny, ekonomický a ekologický rozvoj. Porota dokázala oceniť, že napriek veľmi ťažkej východiskovej situácii a na základe vhodných stratégií dokázala obec naštartovať dynamický a komplexný rozvoj. Popri výstavbe technickej infraštruktúry a realizácii opatrení týkajúcich sa stavebného poriadku a vzhľadu obce uskutočnila celý rad projektov v sociálnej, ekonomickej, kultúrnej a vzdelávacej oblasti, s dôrazom na životné prostredie, či obnoviteľné zdroje energií. Pozoruhodná je spolupráca obce na medzinárodnej úrovni, s partnermi z Maďarska, Rakúska, Chorvátska, či Českej republiky dokázala obec realizovať množstvo projektov zameraných na účasť obyvateľov, kultúrne dedičstvo, či budovanie cyklotrás a rozvoj turizmu. Ďalšími projektmi sa Malým Dvorníkom podarilo presadiť aj v oblasti ochrany životného prostredia a využitia obnoviteľných zdrojov energie a projektom SUN IS LIFE docieli obec ešte tohto roku svoju energetickú samostatnosť.

Slávnostné vyhlásenie výsledkov súťaže a odovzdávanie ocenení sa uskutoční v dňoch 11. - 13. septembra 2014 vo švajčiarskej obci Vals (región Graubünden), ktorá zvíťazila v 12. ročníku tejto súťaže. Okrem slávnosti sa vo Vals uskutoční pre cca 1 000 hostí množstvo sprievodných podujatí – miniveterné všetkých zúčastnených obcí, workshopy k rôznym otázkam rozvoja vidieka, diskusia s členmi hodnotiacej jury, exkurzie, kultúrno-spoločenské aktivity a podobne.

Spracovala: Ing. Ivona Cimermanová, Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica, členka medzinárodnej jury súťaže o Európsku cenu obnovy dediny

Výsledky súťaže o Európsku cenu obnov dediny 2014

Európska cena obnovy dediny 2014:

Tihany, župa Veszprém, Maďarsko

Európska cena obnovy dediny za komplexný, trvalo udržateľný rozvoj dediny mimoriadnej kvality v súlade s mottom súťaže:

De Réidener Kanton, Luxembursko, kandidát na víťaza
Kals am Großglockner, Tirolsko, Rakúsko, kandidát na víťaza
Malé Dvorníky, Slovensko, kandidát na víťaza
Mals, Südtirol, Južné Tirolsko, Taliansko, kandidát na víťaza
Moosburg, Korutánsko, Rakúsko, kandidát na víťaza
Ringelai, Bavorsko, Nemecko, kandidát na víťaza
Calmont Region, Porýnie – Falcko, Nemecko
Château - d'Oex, Pays - d'Enhaut, Kanton Waadt, Švajčiarsko
Gogolin, Opole, Poľsko
Jeseník nad Odrou, Moravsko – Sliezsky región, Česká republika
Langau, Dolné Rakúsko, Rakúsko
Mengsberg, Hesensko, Nemecko

Európska cena obnovy dediny za mimoriadne výsledky vo viacerých oblastiach rozvoja dediny

Finsterlohr, Bádensko - Württembersko, Nemecko
Hohe Börde, Sasko-Anhaltsko, Nemecko
Kirchberg an der Raab, Štajersko, Rakúsko
Komlóská, Borsod - Abaúj - Zemplínska župa, Maďarsko
Neutrebbin, Brandenbursko, Nemecko
Oberlangen, Dolné Sasko, Nemecko
Řepice, Južné Čechy, Česká republika
Thier, Severné Porýnie – Vestfálsko, Nemecko
Twann - Tüscherz, kanton Bern, Švajčiarsko
Weißbach bei Lofer, Salzbursko, Rakúsko
Zieuwent, Holandsko

Európska cena obnovy dediny za mimoriadne výsledky vo jednotlivých oblastiach rozvoja dediny

Goworów, Dolné Sliezsko, Poľsko
Jauernick - Buschbach, Sasko, Nemecko
Maldingen, nemecký jazykový región, Belgicko
Schattendorf, Burgenland, Rakúsko
Yagodina, Bulharsko

Pochvalné uznanie

žiadny účastník

Doplňujúce informácie k víťazovi a k obci Malé Dvorníky

Tihany, župa Veszprém, Maďarsko

Obec Tihany s 1358 obyvateľmi leží na polostrove, ktorý rozdeľuje jazero Balaton na dve časti. Malebná poloha, pozoruhodná flóra nielen národného, ale aj medzinárodného významu v oblasti ochrany prírody a krajiny, ako aj veľké množstvo kultúrno – historických pozoruhodností, ako napr. zďaleka viditeľné opátstvo, historické jadrom či 72 chránených objektov, sú mimoriadnym bohatstvom obce a dôvodom návštevy takmer milióna turistov ročne.

Napriek, resp. kvôli svojej vysokej popularite a prírodnej atraktivite prežil Tihany po roku 1990 hlboký úpadok. Infraštruktúra vybudovaná za čias masového turizmu očividne zostarla, ekologická kvalita a sídelný rozvoj boli len zbožným želaním a služby a infraštruktúra nezodpovedali súčasným potrebám. Následkom bol prepad turizmu so silným poklesom prenocovaní, ako aj rozsiahla hospodárska a sociálna depresia.

Napriek masívnym problémom odštartovala obec Tihany v roku 2006 komplexný rozvoj s cieľom všestranne zlepšiť životné podmienky domáceho obyvateľstva a znovu oživiť turizmus. Spoločne s obyvateľmi a externými odborníkmi sa v rámci „Workshopov pre budúcnosť Tihany“ spracovali SWOT analýzy s absolútne presným definovaním silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození, na základe ktorých bol spracovaný komplexný dokument rozvoja obce, ako aj Program rozvoja turizmu.

Od tohto momentu bol ambiciózny rozvojový proces hnaný dopredu príkladnou angažovanosťou, vzornou obozretnosťou a veľkou vytrvalosťou a priniesol celú radu výsledkov: technická infraštruktúra – hlavne kanalizácia a úsporné osvetlenie – sa evidentne zlepšila. Početné stavebné opatrenia zohľadňujúce identitu prostredia, vylúčenie dopravy, či bezbariérový prístup, ako napr. obnova viacerých verejných priestranstiev v historickom centre, novovybudované pešie zóny, oddychové miesta, výstavba veľkého odstavného parkoviska na okraji obce, či budovanie cyklotrás priniesli úžitok ako turistom, tak aj domácim. Zriadenie návštevných centier národného parku a benediktínskeho kláštora, obnova amfiteátra, otvorenie novej galérie a vytvorenie ďalšej vysokohodnotnej kultúrnej ponuky prispeli takisto k zvýšeniu kvality života, podobne ako početné vzdelávacie iniciatívy, ako napr. iniciatíva „Zelené materské školy“. Ekoškola či školský „Laptop-program“.

Zvláštnu pozornosť si zaslúži aj úspešné zvyšovanie povedomia domáceho obyvateľstva, ochrana prírody a krajiny chápaná nielen ako obmedzenie, ale aj nutnosť a šanca a tiež aj motivácia súkromných hotelových a gastronomických prevádzok na kvalitné, región zohľadňujúce a trvalo udržateľné zlepšenie svojich budov a služieb. Pozoruhodné sú aj služby v sociálnej oblasti, zohľadňujúce demografické zmeny, vzorná spolupráca s blízkym mestom Balatonfüred a susednými obcami a tiež aj prebudovanie samosprávneho úradu na otvorené, komplexné služby poskytujúce miesto pre všetkých obyvateľov.

Tihany si je vedomý, že napriek mnohým doterajším úspechom ho čaká ešte veľa ďalších úloh, ako napríklad zlepšenie medziobecnej spolupráce s obcami okolo Balatonu, ktoré zápasia s podobnými problémami, plánuje sa vybudovanie prístavu pre plachetnice, ďalší atraktívny rozvoj pláží a prestavba dopravného prístavu. Naďalej sa cielene bude pracovať na rozširovaní ekonomickej základne prostredníctvom výroby, spracovania a distribúcie miestnych produktov, ako napr. levanduľová manufaktúra.

Tihany svojím rozvojovým procesom a množstvom realizovaných projektov prekonal vynikajúcim spôsobom fázu stagnácie a evidentne zlepšil život miestnych obyvateľov. Základom úspechu boli mimoriadna angažovanosť predstaviteľov obce, intenzívna spolupráca miestnych, poradenstvo expertov a v neposlednom rade na budúcnosť orientovaná vízia, ktorá dáva rovnosť medzi tradíciou a inováciou. „lepšie.žiť“ v Tihany už nie je mottom, ale zažívanou realitou.

Malé Dvorníky získali Európsku cenu obnovy za komplexný a trvalo udržateľný rozvoj vynikajúcej kvality. Napriek veľmi ťažkej východiskovej situácii stála obec pred zaujímavými výzvami. Na základe vhodných stratégií dokázala naštartovať dynamický, mnoho oblastí zahŕňajúci rozvoj. Popri výstavbe infraštruktúry a realizácii opatrení týkajúcich sa stavebného poriadku a vzhľadu obce uskutočnila projekty aj v sociálnej a ekonomickej oblasti. Dôležitými oblasťami boli životné prostredie, obnoviteľné zdroje energií, ako aj kultúra a vzdelávanie. Obec realizovala doteraz množstvo projektov spolupráce zameraných na účasť obyvateľov, kultúrne dedičstvo, či rozvoj turizmu a má pripravené ďalšie, na budúcnosť orientované zámery. Cez doteraz uskutočnené opatrenia sa Malým Dvorníkom podarilo presadiť aj v oblasti ochrany životného prostredia a využitia obnoviteľných zdrojov energie a projektom SUN IS LIFE dokáže čeliť výzvam budúcnosti.